

Godsejerfruen reddede det skønne Løgnor i 12. time

I de hektiske landvindingsår i 1940'erne oprettede Statens Landvindingsudvalg et nyt projekt hver tredje dag, så ind i mellem forekom der fejltagelser i form af projekter, der måtte opgives som uegnede. Løgnor var ikke uegnet som landvindingsprojekt, men det blev alligevel aldrig realiseret.

I 1949 havde ingeniørerne nået at udarbejde et projekt, der var afholdt møder med landvindingsudvalget, man havde besigtiget arealet, projektet var blevet udvidet og Fiskeriministeriet konsulteret, hvorefter ansøgningen om statsstøtte blev afsendt.

Så alt var klappet og klart, men da det skulle være, fortrød lodsejeren. Statens Landvindingsudvalg måtte pænt pakke sagens akter sammen og henlægge dem.

Et frådende hav

I februar 1949 modtog Statens Landvindingsudvalg et andragende fra Fuglsang Skovdistrikt på Lolland om tilskud til at inddæmme Løgnor ved Guldborgsund.

I begyndelsen af april foretog udvalget sin besigtigelse af det 50 hektar store engområde i den gamle egeskov ud til sundet. »Arealet var umådeligt

Hovedbygningen på Fuglsang Herregård er opført i 1869 af godsejer Viggo de Neergaard, der i 1885 giftede sig med den tredive år yngre Bodil Hartmann. Ægteparret grundlagde Fuglsangs fornemme kulturtraditioner inden for musik og malerkunst. I dag udlejes herregården til konferencer og privat selskabelighed, men er måske mest kendt for at huse det moderne Fuglsang Museum, der stod færdigbygget i 2007.

Løgnor

Delvis udtørret nor på 50 hektar, fire kilometer nordvest for Sundby på Lollands østkyst. Landvindingsprojekt udarbejdet i 1949, men standset af ejeren selv.

Udgør en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 86, men er især kendt for sine mange sjældne svampe og insektarter.

Ejes af Det Classenske Fideicommis og styres af Fuglsang Skovdistrikt

Kortene er fra 1889 og 1995.

Guldborgsund Kommune.

Koordinater: 6074827, 680743.

vådt, næsten overalt stod vand i græsset, (det havde dog regnet stærkt det sidste halve døgn), og alle smågrøfter stod fulde til randen, ligesom vandet i hovedvandløbet var tæt oppe i nærheden af terrænhøjde«, skrev man i referatet fra besigtigelsen.

Skovrideren fra Fuglsang var træt af alt det vand. Han havde netop begrundet sin ansøgning med, at »man var blevet ked af at se ca. 50 hektar ligge som et frådende hav efterår og vinter. Engene lider stærkt under disse saltvandsoversvømmelser, og det viser sig, at der ved græsauktioner fås 5-6 gange så høj en pris for græs fra højere partier end for græsset her i engen.«

Allerede i 1800-tallet var hovedgrøften ned gennem Noret blevet uddybet

til en lige kanal, men den forhindrede ikke saltvandsoversvømmelser ude fra Guldborg Sund.

Projektforslaget, som ingeniør M. Sørensen i Maribo havde udarbejdet, gik ud på at anlægge en dæmning med sluse tværs over Norets udløb i sundet. Så ville der ikke længere kunne trænge saltvand op på engene ved forhøjet vandstand ude i sundet. Landvindingsudvalget havde fremsat nogle forslag til tekniske forbedringer af projektet, men ellers var man parat til at godkende det til statsstøtte.

Fiskeriministeriet, som løbende modtog landvindingsudvalgets referater, gav udtryk for betænkelighed,

Den unge Bodil de Neergaard (th.) sammen med Nina Grieg (1845-1935), der var kendt som koncertpianist og sangerinde, men mest huskes for sit ægteskab med den norske komponist Edvard Grieg. Den lille piges identitet er ikke kendt, og billedet er udateret, men formentlig fra omkring år 1900. Foto: Bergen Public Library Norway.

da man læste om projektet. Der kunne blive tale om at »berøve geddebestanden i Guldborgsund en god legeplads [gydeplads, forf.]«, hvis Noret blev spærret af på en sådan måde, at gedderne ikke længere kunne komme ind på de over-svømmede enge. Den indsigelse gav dog ikke anledning til nogen reaktion fra landvindingsudvalget.

Gedden er en af Danmarks største ferskvandsfisk, men findes også i brakvand, for eksempel i Guldborg Sund. Gydeperioden er fra marts til maj, hvor fiskene søger ind på lavt vand med en vandtemperatur på mellem to og tolv grader. Den gyder op til 250.000 æg. Normalt kan gedden blive op til en meter og veje 8-12 kilo. I Danmark er den største fangne gedde en fisk på 22 kilo, som blev bragt i land i 1953. Foto: JikJik/Wikimedia Commons.

Løgnor ejes i dag af Det Classenske Fideicommis og styres af Fuglsang Skovdistrikt. Noret deles af en øst-vestgående skovvej, og syd for denne er engen afgræsset og heget. Her står to rigtige store "sparekasse-enge". Nord for vejen er der tør tagrørsskov helt ud til sundet, hvor lystbåde og små fragtskibe sejler forbi i en lind strøm.

Tab af skønhedsværdier

Sidst i august forelå den reviderede projektskitse fra ingeniør Sørensen med længdeprofiler, dæmningsplan, kortmateriale og beskrivelse. Fuglsang-skovrideren fremsendte materialet som bilag til godsets ansøgning om tilskud. Budgetoverslaget lød på 130.800 kr. (2,5 mio. kr. i 2012-værdi) for tørlægning af 44 hektar.

Hvad der så egentlig skete, er der flere meninger om. Ifølge en lokal legende kom godsejer Bodil de Neergaard (1867-1959) på en tur i charabancen forbi det skønne Løgnor, og da det gik op for hende, hvad der skulle til at ske, sagde hun nej. Måske har hun heller ikke været fuldt orienteret om de økonomiske konsekvenser, som skovriderens initiativ ville medføre.

Siden ægtemandens død helt tilbage i 1915 havde Bodil de Neergaard selv varetaget driften af Fuglsang Gods, men hendes hu stod til kultur og til filantropisk arbejde i kristelig ånd for samfundets dårligst stillede.

Som barnebarn af komponisten J.P.E. Hartmann var hun vokset op i et kunstnermiljø, der bl.a. omfattede den norske komponist Edvard Grieg og hans familie, og hun havde selv åbnet Fuglsang for komponister fra Danmark såvel som fra udlandet. Gennem

en årrække var Carl Nielsen en hyppig gæst på godset. Da hun var barnløs, havde hun på sin 80-års fødselsdag i 1947 overdraget det 1600 hektar store gods til Det Classenske Fideikommis.

Hvorom alting er, godsejerfruen ville ikke vide af projektet for Løgnor. Skovrideren måtte sidst i november 1949 skrive et brev med disse linjer til Statens Landvindingsudvalg:

»Efter nøjere overvejelse har fru B. de Neergaard i samråd med hoffæggermester Juel, Petersgaard, som direktør for Det Classenske Fideikommis ment, at der vil gå for store skønhedsværdier tabt ved projektets gennemførelse, af hvilken grund man fra Fuglsangs side ikke ønsker sagen fremmet.«

Statens Landvindingsudvalg tog afslaget til efterretning. Journalsag nr. 1218 med titlen »Afvanding af Løgnor« blev henlagt.

Strandengene i noret, som hele sagen drejede sig om, er i dag vokset til med en tynd skov af tagrør. Om geddebestanden stadig er legesyg blandt de høje rør, melder historien intet om.

KILDER

Forfatterens besøg på lokaliteten, 27. juli 2005.

Hansen, Kjeld: Det tabte land. Gads Forlag 2008.

Statens Landvindingsudvalg, j.nr. 1218. Rigsarkivet.

Fuglelivet i dag

Med tilladelse fra Dansk Ornitologisk Forening bringes her et uddrag af DOF-basen, der rummer et meget stort antal fugleobservationer fra alle betydningsfulde fuglelokaliteter i landet. Ønskes der en detaljeret og aktuel status for fuglelivet i Løgnor, så brug dette link: www.dofbasen.dk.

Herunder ses en oversigt over de 24 fuglearter, som er registreret fra **Løgnor**, pr. 2. oktober 2013. I parentes ses antallet af observationer og individer i alt.

Lille Lappedykker	(2/4)	Musvåge	(6/14)	Vindrossel	(1/2)	Spætmejse	(2/5)
Fiskehejre	(2/2)	Dværgfalk	(1/1)	Rørsanger	(2/4)	Træløber	(2/2)
Gråand	(1/2)	Fasan	(1/1)	Tornsanger	(1/1)	Korttået Træløber	(3/4)
Hvepsevåge	(1/1)	Natugle	(2/2)	Broget Fluesnapper	(1/1)	Skovskade	(5/7)
Havørn	(1/1)	Stor Flagspætte	(2/4)	Sumpmejse	(1/1)	Lille Korsnæb	(2/8)
Duehøg	(2/2)	Gærdesmutte	(2/2)	Blåmejse	(1/2)	Dompap	(1/2)

Herunder ses en oversigt over de 6 andre dyr (end fugle), som er registreret fra **Løgnor**, pr. 2. oktober 2013. I parentes ses antallet af observationer og individer i alt.

Hvid Admiral	(1/1)	Nældesommerfugl	(1/2)	Skovrandøje	(1/4)	Almindelig Firben	(2/2)
Admiral	(1/1)	Kejserkåbe	(1/6)				

Plantelivet i Løgnor

TBU 36/13: Fuglsang Storskov = Sundby Storskov

(incl. Hamborgskoven, Toreby Skov, Hestehave, Studehave, Løgnor og Hejremose m.m.)

Fuglsang Storskov opbygges både af løv- og nåleskovspartier, men skovsammensætningen kendes i øvrigt ikke nærmere. Den floristisk bedst kendte del er det område, som benævnes »Hamborgskoven« (= »Hamborg Skov«). Af vedplanter i Hamborgskoven kan nævnes navn, avnbøg, hassel, ask, bøg, alm. gedeblad, kræge, stilk- og rødeg, vrietorn, hindbær, korbær, gråpil, alm. hyld, alm. røn, småbladet lind, skovelm, kvalkved, vedbend og vortebirk.

I Hamborgskovens artsrige græsurteflora indgår hvid anemone, fjerbregne, løgkarse, alm. agermåne, vildkørvel, druemunke, rørgræs, tidlig skovhejre, skovstilkaks, hårfliget vandranunkel (i vandhuller), skov-, akselblomstret, sylt-, hare-, håret,

bleg og pille-star, duned steffensurt, gederams, kransbørste, eng- og bjergørhvene, skovkarse, kærhøgeskæg, mose- og bølget bunke, alm. hundegræs, alm. mangeløv, smalbladet mangeløv, den sjældne tandrod, hjortetrost, glat, lodden og kantet dueurt, kæmpesvingel, skovjordbær, vorterod, burrenerre, skovpadderok, skovmærke, eng- og febernellikerod, rank evighedsblomst, stinkende storkenæb, fløjlsgræs, krybende hestegræs, vandrøllike, skovbyg, vårfladbælg, prikbladet, kantet og dværgperikum, flere sivarter, kærsnerre, skovsalat, haremad, mangleblomstret og håret frytle, gul fladbælg, pengebladet fredløs, miliegræs, enblomstret flitteraks, bingelurt, snylterod, skovarve, alm. kohvede, majblomst, rederod, skovsyre, lundrapgræs, fladkravet kodriver, liden vintergrøn, alm. lungeurt, salomons segl, ørnebregne, bidende og lav ranunkel, skovskræppe, hundekvik, sanikel, skarpbladet og sumpfladstjerne, lundfladstjerne (ssp.

giochidosperma), fuglegræs, knoldet brunrod, skovgaltetand, alm. skjolddrager, vand- og skovbrandbæger, bittersød natskygge, bugtet kløver, hvas randfrø, læge-, bjerg- og glat ærenpris, gærde- og taddervikke.

På de artsrige enge ved Løgnor vokser alm. røllike, knæbøjet og engrævehale, strandasters, krybhvene, rørgræs, sylt-, håret og toradet star, engkabeleje, enskættet sumpstrå, strand-, rød og engsvingel, alm. mjødurt, sandkryb, kærsnerre, vandnavle, festgræs, fløjlsgræs, sværteveld, alm. og pengebladet fredløs, høstborst, gul fladbælg, trævlekrone, sumpkællingetand, engforglemmegej, vandmynte, tagrør, engbyg, gåsepotentil, alm. rapgræs, strandvejbred, glat vejbred (ssp. pleiosperma), udspærret annelgræs, alm. syre, kruset skræppe, strandkogeleaks, strandtrehage, gul frøstjerne, musevikke og tiggerranunkel.

Ud over de allerede omtalte arter kan fra Fuglsang Storskov som

helhed nævnes storbladet lind og øret pil (begge antagelig vildtvoksende), kambregne, femradet ulvefod, kongebregne og lægeøjentrøst.

Fuglsang Storskov er en meget fin svampelokalitet med mange arter, som kun er fundet her, eller som er sjældne i landet som helhed; det gælder bla. to store poresvampe knyttet til gamle ege: Buglossoporus quercinus og Hapalopilus croceus (af sidstnævnte er det eneste sikre danske fund gjort her).

Af andre sjældne eller sjældnere poresvampe kan nævnes: Laetiporus sulphureus, Inonotus dryadeus, Fistulina hepatica, den sydlige Polyporus badius, den til gamle bøge knyttede Ganoderma pfeifferi og Abortiporus biennis. Af jordboende svampe ses både muld- og morbundskrævende. Blandt de muldboende er fundet 16 arter af slægten Lepiota (deriblandt L. fusco-vinacea) og ikke mindre end 10 champignonarter: Agaricus altipes, A. aestivalis,

A. augustus, A. excellens, A. leucotrichus, A. luteo-maculatus, A. semotus, A. silvaticus, A. silvicola og A. xantholepis; en så rig

champignonflora er ikke kendt fra nogen anden dansk skov.

Blandt de sjældnere bladhatte fortjener *Rhodophyllus araneo-*

sus og *Lactarius glutino-pallens* at omtales.

En nærmere undersøgelse af Fuglsang Storskovs flora af høje-

re planter og mosser er særdeles ønskelig.

Kilder: Gravesen 1982.